

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Marii Mercatoris S. Augustino Æqualis Opera Quaecumque Extant

[Complectens Ea Quæ Ad Hæresim Nestorianam Spectant]

Marius <Mercator>

Parisiis, 1673

Praefatio In Librum Tertium, quo continentur excerpta a Mario Mercatore, ex libris Theodori Mopsuesteni, Theodoreti Cyrensis, & Eutherii Tyanensis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14215

P R Æ F A T I O

I N L I B R U M T E R T I U M,

quo continentur excerpta a Mario Mercatore, ex libris Theodori Mopsuesteni, Theodoretii Cyrensis, & Eutherii Tyanensis.

Hæresis Nestoriana callidissime spargitur.

U L L A fuit vnquam hæresis dogmatis sui in populos spargendi studiosior, quam Nestoriana. Credas demonem, omnium hæreseon fatorem, præ cæteris istam excoluisse, vt suam in Christum Deum-hominem, hominesque Christi sanguine redemptos invidentiam plenius expleret.

Non tam concionibusquam libris.

Suum illa studium, non tam concionibus promovit, quam scriptis libris, idque procul dubio demonis instinctu: nam impietas, ad quam cohortescunt christiana aures, cum palam effertur, toleratur aliquando patientius, a curiosis oculis in recessu, dum lenocinante sermonis eloquentia & placet alieno veneno, & suo nocet.

Primis temporibus tres exiterunt libri, quasi factionis symbola. Primus continebat sermões Nestorij. Secundus excerpta ex operibus Diodori & Theodori. Tertius opera quædam Theodoretii & Eutherii. Alii in locum aliorum susceci.

Ex eo tempore, quo Nestorius apertum Ecclesie bellum indixit, ad mortem vsque Cyrilli, quæ anno 444. contigit, libri tres prodierunt, velut totidem factionis symbola; alterque ex alterius interitu nascens, tribus formis vnâ impietatem exhibuit. Primus complectebatur Nestorij sermões, artificioso quodam ordine ad errorem insinuandum dispositos. Secundus excerpta ex operibus Diodori Tarsensis, & Theodori Mopsuesteni, quibus nominibus vix vllum fuit hæc rempeltate nobilius. Tertius Theodoretii, & Eutherii sermões, atque etiam Eranistæ dialogos. Alii aliis successerunt, vt cum vnus proscriptus fuisset, aut certe vim nocendi amisisset, propter eruditum aliquod opus elaboratum, & editum, velut antidotum aduersus venenum, alius substitueretur, minus inuidioso nomine, sed non minus pestifera virtute. Primum confutavit Cyrillus libris quinque Contradictionum; alterum Proclus in tomo ad Armenos; postremum Mercator, in opere cuius partem nunc edimus: neque enim integrum superesse puto.

Tertii, de quo nunc maxime agit, meminit Photius.

Libri huius tertii, quem Pentalogium Theodoretii, sermõesque Eutherii, ac Eranistæ comprehendisse diximus, meminit Photius codice 49. vbi tamen semel in numero librorum, iterum in appellando auctore, peccavit: nam viginti septem libros numerat, & omnium facit auctorem vnum Theodoretum, cum duos auctores demonstret Mercator, eo fide dignior, quod ea ætate scriberet, qua illi viverent. In hoc deinde volumine quinque tantum fuerunt Theodoretii libri, vno Pentalogij nomine inscripti, & viginti omnino sermões Eutherii, cum præ-

fixa instar præfationis epistola. Operæ pretium est verba Photij exscribere.

Synopsis tertii libri.

Leti sunt Theodoretii Episcopi Cyri libri septem & viginti, aduersus varias propositiones.

Primus liber agit contra asserentes, vnus fuisse naturam Deum Verbum, & quod ex semine David sumpsit principium: itemque aduersus eos, qui diuinitati passiones attribuunt.

Secundus liber cum eisdem e Scriptura manuum validius conferit.

Tertius de eadem re disputat.

Quartus sanctorum Patrum continet doctrinam, de gloriosa incarnatione Domini nostri IESU CHRISTI Filij Dei.

Quintus, hæreticorum colligit opiniones, quas componit cum opinione eorum, qui in Christo duas naturas minime agnoscunt, & ostendit, magnam eos inter se affinitatem habere.

Sextus ponit, vnus esse Filium Dominum nostrum IESUM CHRISTUM.

Septimus epistola locum tenet, quibus volumen primum absolvitur.

Ottavus vero, contra eos, qui multitudine dumtaxat veritatem dijudicant.

Nonus in eos, qui jactant, non oportere scripturis aut loqui, aut querere, sed fidem suam sibi sufficere.

Decimus in male obijcientes illud, VERBUM CARO FACTUM EST.

Vndecimus aduersus prohibentes, duas capere in Incarnatione naturas.

Duodecimus, in eos, qui asserunt dicentem, aliud esse Verbum, aliud esse carnem, duos filios profiteri.

Decimus tertius contra dicentes, quod idem sit Christum hominem agnoscere, atque in homine spem collocare.

Decimus quartus aduersus enunciantes: Passus est sine passione.

Decimus quintus in eos, qui dicunt: Passus est vii voluit.

Decimus sextus, in asserentes, oportere voces ipsas accipere; non autem earum sensa, vt qua omnium captum excedant, considerare.

Decimus septimus, aduersus dicentes: Verbum per carnem passum est.

Decimus ottavus, contra asserentes, quales Judæi panas daturi fuissent, si Deum eruci non affixissent?

Decimus nonus, in affirmantes, Judeum illum esse, qui Deum minime crucifixum asserat.

Vicesimus contra dicentes, angelos eos, qui apud Abrahamum cibum sumpserunt, non continuo

nno etiam carnis naturam attulisse.
Vicesimus primus, adversus eos, qui miracula singularitum extenuant, dum carnem negant.
Vicesimus secundus, adversus eos, qui humano generi damnum irrogant, dum concedere nolum ex nostra natura principium sumptum esse.
Vicesimus tertius, contra jactantes, credere simpliciter iis, quae dicuntur, & non attendere, quid decens sit aut indecens.
Vicesimus quartus, adversus tollentes naturarum differentiam, post passionem & ascensionem.
Vicesimus quintus, summam ea repetit, quae per paries haereticos tradita sunt.
Vicesimus sextus, de post manifestata compositione, seu consubstantiatione.
Vicesimus septimus, de eo, quod secundum communem hominem est, exemplo.
 Clarum vero, vel ex solo argumento, quinam ex superscriptis libris orthodoxam corroborarent doctrinam, quique ab ea discedant.
 Adhuc in eodem ipso volumine legi tres ejusdem librorum superioribus majores: titulum praeferrunt ΕΡΑΝΙΣΤΗΣ, ἢ ΠΟΛΙΤΙΣΤΗΣ, id est, fœdalis seu multiformis. Horum primus, Deum Verbum immutabilem esse, docet; alter inconfusam, minimeque mistam unionem esse; tertius impassibilem sive imperturbabilem esse Deum Verbum. Accedit quartus, in quo syllogismi hæc eadem argumenta reterit.
 Ex verbis Photii quinque colligere est. 1. Quo tempore scriptus sit Eranistus, de quo prolixius dicendi locus erit, in auctario Theodoretii, quod propediem edemus. 11. Quot sermones Eutherii desiderentur, in secundo operum Athanasii tomo, habentur enim septemdecim duntaxat, cum epistola præfixa seu præfatione, atque ita desunt postremi tres. 111. Quod fuerit argumentum Pentalogii, atque etiam qui finis, idem scilicet ac Eranistæ, cum eadem utrobique propositiones catholicorum

doctorum, & eodem fere modo, impugnentur, 1 v. Quæ fuerit opinio de Theodoretii fide, etiam temporibus Photii, a quo tamen immensis laudibus effertur. v. Volumine, quod memorat Photius, tria opera comprehensa esse ejusdem omnino argumenti: nam Eutherii sermonibus idem virus continetur, quod Pentalogio, nisi quod nocentius sermonibus inest, quia eloquentius. Verum ista enucleatius in præfatio operum Theodoretii auctario.
 Jam vero de opere Mercatoris antirhetico, adversus librum tertium quem dixi, atque etiam secundum, saltem ex parte. Crediderim equidem, aut conjecerim potius, a Mercatore compositum opus, seu codicem, tripartitum de causa Nestoriana. Et prima quidem parte, comprehensisse omnia, quæ Nestorii ac Cyrilli, in secunda, quæ Theodori Mopsuesteni. In tertia, quæ Theodoretii atque Eutherii. Nos primam divisimus in duas, propter enormem præ cæteris magnitudinem. Secundam & tertiam conjunximus, propter oppositam rationem. Non mediocriter juvisset ad dogma Nestorii penitus perspicendum, adungere Marianis ex Theodoro excerptis alia, quæ sparsa reperiuntur, & apud Leontium Scholasticum, qui Theodorum accusat; & apud Facundum Hermianensem, qui defendit; & in Vigiliis pontificis constituto, quinquaque synodo, ubi damnatur.
 Porro autem de nomine auctorum trium, quorum ex operibus excerptis Mercator, quæ hic eduntur, nihil admodum præfari juvat, cum Theodoretii, imo & Eutherii, historia in auctario, nec indigna curiosis lectoribus, nec mediocriter ad res ecclesiasticas utilis, texenda sit, & Theodori mentio, non tantum sæpe facta sit, tum in dissertatione prima in priorum partem operum Mercatoris, tum in notis ad varia loca, sed iterum etiam facienda sit, pluribus in dissertatione prima in posteriorem hanc partem.

De opere Mercatoris, quod nunc editur, adversus Nestorianismum

Ex verbis Photii quinque colliguntur notatu digna.

MARIUS MERCATOR, CHRISTI servus, lectori conservo suo, salutem.

I. **G**RÆCUS sermo Theodori est quondam Episcopi oppidi Mopsuesteni provinciae Ciliciae. Hunc ego pro facultate, qua valeo, in Latinum sermonem, verbum de verbo, transferre conatus sum. Prævium ejus de dispensatione dominica, & a fide catholica alienum, ac fatis extorem sensum, quo Nestorium Constantinopolitanae urbis quondam Episcopum secum male decepit, Latinis volens auribus insinuare, cavendum modis omnibus non sequendum.
 II. Simul admonere volens Julianum, ex Episcopo oppidi Eclanensis hæreticum Pelagianum seu Cælestianum, hunc secutum esse Theodorum, ad quem, peragratis terris, & exarato mari, atque Oriente lustrato, cum sociis & participibus & cetera. magis suis, magno nisu, tanquam ad christianorum dogmatum prædicatum ma-

gistrum, tetendit, ut de hæresi Pelagiana, seu Cælestiana, quam defendendam & sequendam suscepit, ab ipso confirmaretur; atque inde velut instructor, octo, contra fidem catholicam potius, quam contra sanctæ memoriæ Augustinum, volumina illa, ut putat, prudentissima conderet.
 III. Agnoscat igitur supradictus Julianus ex hac translatione, si legere non fastidierit, manente apud memoratum Theodorum illa, qua cum diximus, mala fide secum Nestorium decepisse, etiam sibi magis, suoque dogmati, de quo male turgidus & maleficus libros confecit, esse contrarium, seque etiam post de Cilicia abcessum, ab eo in Episcoporum provinciae suæ conventu, anathemate esse damnatum.
 IV. Non itaque irascatur, vel succenseat nobis, si eum cum Theodoro, cujus in libris suis infinitas laudes exequitur, ejus-